

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXV. Quid ipsi de predestinatione placuerit, disputatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ris, sed & doctrina esse; & Christum contraria contrariis opposuisse, vitiumque illud per generationem contractum, per regenerationem aboluisse; & peccatum per malam institutionem admissum, salubri doctrina coercuisse: atque idcirco Discipulis suis non dixisse: *Ite, baptizate omnes gentes*: sed: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*. Tum ita concludit: *Sciens ergo utrumque esse in culpa, utrumque remedium dedit, ut generatio mortalis regeneratione baptismi mutaretur, & impietatem doctrina pietatis excluderet*. Plus prodest ad oppugnandum Origenem, quod ex illo referunt Catenæ in Psalmos, ad Psalm. 48. 6. *non fecit & non adiuu & non voluit peccare*. *Quibus originis peccatum, debitaque ipsi supplicia penitus tolluntur*. Sed præter substantiam Catenarum fidem, faciunt pro Origene sanæ ipsius super hoc argumento, & orthodoxæ sententiæ variis sparsæ locis, velut Homil. 8. in Levit. ubi homines in iniquitatibus concipi, & in peccatis nasci asserit, atque idcirco scriptum esse: *Nemo mundus à sorde, ne si unius diei sit vita eius*: (quamquam Homil. 12. in Levit. & 14. in Luc. sordes illas quas nascentes contrahimus, à peccato distinguit, & conceptionis atque ortus spurcitiam & fœditatem significari putat) alioqui baptismum parvulis in remissionem peccatorum conferri solitum, supervacaneum fore & inutilem. Paria replicat Tom. 15. in Matth. p. 391. & baptismum decernit abstergi sordes, quas nascentes contrahimus; videlicet peccatum, juxta illud Davidis Psalm. 50. 7. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea*. Vnde solvitur, ut id obiter dicam, impactum Origenistis crimen alterum, censuisse ipsos peccata non tolli per baptismum, sed tegi. Hinc ipse Iansenius Origenem de peccato originis non videri à Catholica doctrina diffidere confessus est: hinc ipsum sana docuisse de effectu baptismi, per eum nempe deponi peccati sordes, & omne noxarum genus auferri prædicant Magdeburgenses. Si quid in illis tamen Commentariis in Epistolam ad Romanos orthodoxæ fidei parum consentaneum occurrit, meminerit eruditus Lector non tam illorum auctorem existimandum esse Origenem, quam Rufinum; à quo non tam interpretati, quam recusi & interpolati sunt; Rufinum autem tam prave de peccato originis sensisse, ut apud Carthaginense Concilium professus sit Cælestius se ab eo accepisse nefarium illud dogma, traducem peccati non esse, ut refert Augustinus libr. 2. De peccat. original. cap. 3.

Magdeb.
Cent. 3. c. 10.

Notetur interim capitalis Hieronymi adversus Origenem insimulatio, in qua definit liber ipsius tertius adversus Pelagianos. *Quod si iniusta, inquit, vobis (Pelagianis) videtur alienorum remissio peccatorum: quæ sit per baptismum, qua non indigni qui peccare non potuit: iussit ad Amasium vestrum, qui præterita in cælis & antiqua delicta solvi dicit in baptismo; ut cuius in ceteris auctoritate ducimini, etiam in hac parte errorem sequamini*. Amasium illum, Origenem intelligo, quasi ab adamando diceretur Adamantius, sic ab amando dictum Amasium. Quem cum peccata in cælo ab animis admissa credidisse fassi simus, eadem baptismum ablui putasse non negamus: si modo concedatur peccatum quoque propaginis, ab Adamo derivatum, eodem baptismum deleri censuisse eam ipsum; quod unum in præsentia propugnandum suscepimus.

XXV. Superest iam ut de suis circa prædestinationem placitis Origenes causam dicat. Meminisse ergo oportet toties jam à nobis decantari dogmatis, quo Mentis antequam illaberentur corporibus duxisse vitam in cælo asseveravit, & pro acta ibi vel recte vel male vita, partim Angelicum ordinem adeptas, partim in terram fuisse detrusas; nec varia solum corpora, variamque vivendi in terris sortem nactas esse, sed varium etiam gratiæ divinæ modum fuisse promeritas, vasque fictilia vel aurea, contumelia vel honoris fuisse effectas; ita tamen ut eadem arbitrij libertate utentes, nova gratiæ incrementa capessere, & ad superiores iterum revehi gradus, vel ad inferiores relabi possint. Ac totum in hoc argumento libri secundi *ὅτι ἀρχαί* nonum caput contrivit. Sed & idem aperte tradit, illud Paulinum enarrans: *Annon habet potestatem figulus luti, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam?*

Libr. 7. in
Epist. ad
Rom.

Quemadmodum autem arbitratus est Adamantius, quæ à nobis gesta sunt olim, antequam corpora subiremus, causam dedisse Deo, cur mentes nostras terrenis hisce moli- bus implicaret, adeo ut ad hanc in terris agendam vitam Deus nos prædestinaverit, ex prævisis ab omni retro ævo meritis vitæ illius in cælo traductæ; ita ex prævisis meritis terrestribus hujus vitæ quam nunc agimus, prædestinasse nos Deum ad nobilia quædam in terris obeunda munia, deinde vero post obitum ad gloriam, existimavit. Id duobus præcipue locis asserit, quorum prior est libr. 1. in Epist. ad Rom. Paulum ibi à ventre matris suæ propterea segregatum fuisse dicit in Evangelium Dei, quia *causas in eo & merita, quibus in hoc segregari deberit, vidit ille quem non latet mens*. Prævidit enim quod abundantius quam ceteri omnes laboraturus esset in Evangelio. . . . Hac ergo & his similia, & alia multa in eo de ventre matris prævidens Iesus pro his segregavit eum in Evangelium. Et mox: *Quos præcivit Deus tales futuros, ut*

A Christo se in passionibus conformaret, ipsos etiam conformes ac similes imaginis eius predestinavit & gloria. Præcedit ergo præscientia Dei, per quam noscuntur qui in se labores & virtutes habituri sint, & ita prædestinatio sequitur, nec tamen rursus prædestinationis causa putabitur præscientia. Quod enim apud homines uniuscuiusque meritum pensatur ex præteritis gestis, hoc apud Deum iudicatur ex futuris. Habetur locus alter libr. 7. Comment. in Epistol. ad Rom. ubi hoc Apostoli explanans: Quos ^{79m. 8. 30.} autem predestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & iustificavit: quos autem iustificavit, illos & glorificavit, primum aliter accipiendum docet illud, Quos præcivit, superiore commemoratum versiculo, quam vulgo accipi solet: quia si ij tantum prænoscentur, qui prædestinantur; qui non prædestinantur, utique non prænoscentur: cognitionem ergo illam pro amoris nexu, & affectus vinculo sumendam probat multis Scripturæ testimoniis, puta

B isto: *Cognovit Dominus eos qui sunt eius, idest diligit, cum tamen nec eos qui non sunt eius ignoret: præcognosci ergo eos à Deo vult, in quibus sciens quales essent, amorem suum Deus affectumque posuisset. Quarit postmodum quo sensu interpretandum sit illud Apostoli: Quos vocavit, hos & iustificavit: cum multi vocati sint, pauci electi. Respondet duplex esse vocationis genus; aliud secundum propositum, non vocantis Dei, sed vocati hominis, quo virtutem amplectitur; quicumque autem vocatione ejusmodi vocati sint, hos & iustificatos esse: aliud esse vocationis genus, non secundum bonum propositum, quo vocantur etiam reprobi, ne meritis efficiendi pœnis hoc utantur obtentu, idcirco sese fuisse à virtute alienos, quia defuerit sibi vocatio. Si quis autem propositum illud, secundum quod vocari nos à Deo dixit Apostolus, ad Deum referri velit, futurum illud quoque posterius*

C recto humanæ voluntatis proposito, ac religiosa mente, & salutis desiderio. Demum id subnectit: Hoc ergo pacto neque in præscientia Dei, vel salutis, vel perditionis nostræ causa consistit, neque iustificatio ex sola voluntate pendebit, neque glorificari de nostra penitus voluntate sublatum est: & paulo inferius: Ut autem scias non in præscientia Dei unicuique salutis causam poni, sed in proposito & actibus suis, vide Paulum verentem ne forte cum alijs prædicaverit, ipse reprobus efficiatur, macerare corpus suum, & subigere servituti hoc.

XXXVI. Dolet Iprensi Episcopo dixisse Origenem, prædestinationem pendere ex prævisis meritis: vocationem fieri secundum propositum hominis, non Dei: vocationem secundum propositum Dei, ex bonis hominum desideriis aptam esse & connexam: causam eandem esse salutis & damnationis, nempe religiosæ mentis desideria. Quæ omnia in ^{1. Cor. 12.} idem fere recidunt. Offendit quoque ipsum perperam expositus Apostoli locus: *Posuit Deus membra, unumquodque eorum in corpore, sicut voluit, quasi voluntas illa ad membrum, non ad Deum pertineat. Locus habetur libr. 9. Comment. in Epistol. ad Rom. Voluit autem, inquit, Deus secundum fidei mensuram quæ est in nobis, vel voluit ad id quod expedit. Nisi forte & ita aliquis hoc velit intelligere: Deus posuit in corpore unumquodque membrum, prout voluit, prout elegit, prout operam dedit, ne videatur de homine arbitrij potestas auferri.*

Prædestinationem prævisis meritis postposuisse Origenem minime mirum est, cum quaestionem illam leviter tantum & perfunctorie delibavit vetusti Patres Pelagianis temporibus antiquiores, ut dicimus ex Epistolis Prosperi & Hilarij Arelatensis ad Augustinum, præfigi solitis ipsius libris De prædestinatione sanctorum, & Dono perseverantiæ, & ex prioris illius Augustini libri capite 14, & posterioris capite 20. In ea quippe fuisse sententia Irenæum, & Chrysostomum; sed & post Pelagianam ætatem, Theodoretum, Theophylactum, Oecumenium, aliosque complures tralatitium est. Cum & eandem hodieque à viris Catholicis propugnata videamus; & hanc, alteramve illi oppositam persequi summorum auctoritate Pontificum liceat. Nec adeo tamen sententiæ huic patrociniatus est Adamantius, ut non contrariam etiam aliquando sectari visus sit. Nam in Rom. 9. 11, 12. hæc scribit: *sed hæc omnia eo spectant, ut illud probet Apostolus, quod si vel Isaac, vel Iacob pro his meritis electi fuissent ad ea quæ in carne posui quaesierant, & per opera carnis iustificari mereissent, posset utique meriti eorum gratia ad posteritatem carnis quoque & sanguinis pertinere. Nunc vero cum electio eorum, non ex operibus facta sit, sed ex proposito Dei, ex vocantis arbitrio, promissionis gratia non*

F *in filijs carnis impletur, sed in filijs Dei: hoc est, qui similiter ut ipsi ex proposito eligantur, & adoptentur in filios. Verum, ut sæpe dixi, parum huic libro adjungendum est fidei, quem Rufinianis opinionibus aspersum & inquinatum scimus. Vocationem quoque illam secundum propositum hominis, quam revera Pelagianis tribuit Augustinus libr. 2. contra duas Epistol. Pelagianorum, non ita tuetur Origenes, ut non etiam vocationem secundum propositum Dei hic intelligi posse fateatur, nam proponit utramque & sententiæ suæ accommodat. Quamvis autem unam illam priorem defenderet, ad stipulatorem haberet Chrysostomum, sic in Rom. 18. 28. differentem: *αερόθειν δὲ ἐν ταῖς ἐπισημασίαις, ἵνα μὴ τὸ πᾶν τῆ κληρονομίας, ἐπὶ ἑνὶ ἔθνει ἔμμελλον, ἢ ἑλλείπει ἀπὸ τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, & ἰεραδαίον. εἰ γὰρ ἡ κληρονομία ἦτοίμι μόνον, τῆς ἑνὸς ἕνεκα, ἢ πάντες ἰσχυροῦσσαν; ἢ ἅλα τῆς ἐπισημασίας, ἢ κληρονομίας μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ αερόθεισι τῆς κληρονομίας ἢ σωματικῆς εἰρημασίας. ἢ γὰρ ἡ κληρονομία ἦτοίμι ἢ κληρονομίας, ἢ δὲ βεβησασμένην πάντες ἡμεῖς ἐκλήρονοισαν, ἀλλὰ ἢ πάντες ὑπέκρουσαν**